

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-30
Besvaras senast
2020-12-09 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:776 Motverkande av återfall i sexualbrott mot barn

Enligt Brå och statistiken över anmälda våldtäktsbrott 2019 var det 41 procent som bestod av våldtäkter mot barn (0–17 år), vilket var en ökning med 1 procent jämfört med 2018 och en ökning med 35 procent sedan 2010. Av de anmälda våldtäkterna mot barn 2019 var 91 procent brott mot en flicka och 9 procent mot en pojke.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn var 2 440 brott mot barn under 15 år, vilket innebär en ökning med 6 procent jämfört med 2018. De anmälda våldtäktsbrotten mot flickor under 15 år ökade med 4 procent, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot pojkar under 15 år ökade med 20 procent. Sedan 2010 har de anmälda våldtäktsbrotten mot barn under 15 år ökat med 34 procent.

Har man avtjänat det straff man dömts till har man betalat sin skuld. Det finns dock givetvis skäl att vara aktsam från samhällets sida inför återfallsrisken, exempelvis när det har rört sig om grova sexualbrott.

Tittar man på individer som begår överfallsvåldtäkter och har blivit dömda för det flera gånger är återfallsrisken oerhört hög. Redan år 2009 uttalade sig Mats Dernevik som forskningschef vid Kumlaanstalten om just detta. Även Niklas Långström, forskare och analytiker vid Rättsmedicinalverket, har uttalat till *Ekot* att för de förövare som förgripit sig på flera barn eller barn som finns utanför deras bekantskapskrets är återfallsrisken högre. I samma inslag säger Ewa Thored, utredare vid gruppen för it-baserade sexualbrott mot barn, att det vore alla utredares dröm att i framtiden kunna få möjligheten att övervaka återfallsförbrytare.

Pedofiler och sexualbrottslingar har en förhållandevis hög återfallsrisk. Behandling minskar återfallsrisken för sexualbrott men tar inte bort den. Enligt NCK vid Uppsala universitet uppskattas mörkertalet för våldtäkt och sexuella övergrepp vara mycket stort. Det innebär att sexualbrott är vanligare i verkligheten än vad den officiella statistiken visar. I en metastudie från 2019 (*Does specialized psychological treatment for offending reduce recidivism? A meta-analysis examining staff and program variables as predictors of treatment effectiveness*, Clinical Psychology Review 2019) granskades 70 studier med totalt 55 000 individer som genomgått behandling för att ha begått sexualbrott eller brott i nära relationer eller för att ha använt våld generellt. För

sexualbrottsförövare som genomgick behandling minskade återfallen i brott med 32,6 procent jämfört med förövare som inte genomgick behandling.

Alla sexualförbrytare genomgår inte behandling, och enligt denna metastudie som gjorts finns fortfarande återfallsrisk trots behandling.

Menar vi allvar med ett stärkt brottsofferperspektiv för barn och personer med funktionsvariation – de mest oskyddade i vårt samhälle – och att vi ska skydda dem mot vidriga brott i så stor utsträckning som möjligt, då måste effektiva metoder och skärpta straff införas. I synnerhet när pedofiler och sexualbrottslingar har en förhållandevis hög återfallsrisk.

Inom Kriminalvården finns strukturerade behandlingsprogram som är utformade speciellt för sexualbrottslingar. Behandlingen bedrivs både på slutna och på öppna anstalter och med uppföljning vid frivården. Frivillig medicinering som ger kemisk kastrering är i dag möjlig att kombinera med behandlingsprogram.

Möjligheterna att använda kemisk kastrering som instrument i större utsträckning för personer som dömts för våldtäkter, synnerligen grova sexualbrott och sexuella övergrepp på barn behöver övervägas, i syfte att minska risken ytterligare för upprepad brottslighet.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Hur ämnar ministern verka för att man bättre ska arbeta förebyggande så att personer som begått grova sexualbrott mot i synnerhet barn inte återfaller i brott?

.....

Marléne Lund Kopparklint (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders